

1. Algemeen

De gemeente Wetteren is verantwoordelijk voor het vrijetijdsbeleid op haar grondgebied. Eén van de kerntaken van het vrijetijdsbeleid is om een zorgzaam en duurzaam beleid inzake de infrastructuur te voeren dat afgestemd is op onder meer de lokale behoeften inzake vrije tijd en inzonderheid in de domeinen sport en cultuur.

Om deze doelstelling te bereiken werd overgegaan tot de oprichting van een Autonom Gemeentebedrijf. Met de oprichting van het autonoom gemeentebedrijf wordt de mogelijkheid gecreëerd om een eigen cultuur voor de uitvoeringsorganisatie te ontwikkelen, die gericht is op een hogere deskundigheid, doelmatigheid en slagvaardigheid, in combinatie met kwaliteit en effectiviteit van de te leveren prestaties, en die toelaat om activiteiten op de markt te brengen, in een competitieve sfeer. Verder laat het AGB toe om tot een vlotter beslissingsproces te komen. Het leidt naar een betere garantie met een transparantere boekhouding en een betere informatiedoorstroming.

Het komt een democratische besluitvorming ten goede en op lange termijn kan het AGB een belangrijke motor zijn in de verdere uitbouw van het sport* en cultuurbeleid in Wetteren, inzonderheid in functie van publiek-private samenwerking. Het AGB heeft op deze wijze een belangrijke strategische waarde voor “Wetteren”.

Hiervoor werd in de Gemeenteraad van 23 juni 2005 op grond van artikelen:

KB nr. 1267 van 10 april 1995 tot bepaling van de activiteiten van industriële of commerciële aard waarvoor de gemeenteraad een autonoom gemeentebedrijf met rechtspersoonlijkheid kan oprichten.

Nieuwe gemeentewet, inzonderheid titel VI, hoofdstuk V (de gemeentebedrijven en de autonome gemeentebedrijven).

Decreet van 28 april 1993 houdende regeling, voor het Vlaamse Gewest, van het administratief toezicht op de gemeenten, inzonderheid artikel 27bis, overgegaan tot de oprichting van het autonoom gemeentebedrijf Wetteren. Het AGB Wetteren is sinds 1 januari 2006 operationeel.

2 AGB Wetteren

2.1 Juridisch

Het AGB Wetteren is een autonoom gemeentebedrijf, zoals bedoeld in de artikelen 263bis tot en met 263decies van de nieuwe gemeentewet, aan de artikelen 27bis tot en met 27septies van het decreet van de Vlaamse raad van 28 april 1993 houdende de regeling, voor het Vlaamse gewest, van het administratief toezicht op de gemeenten, aan de andere toepasselijke wetten, decreten en besluiten

AGB Wetteren werd opgericht in de gemeenteraadszitting van 23 juni 2005. In deze zitting werden tevens de statuten van het AGB Wetteren vastgesteld. Het oprichtingsdossier werd ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering overgemaakt en door de Vlaamse Minister van Binnenlandse Aangelegenheden op 10 oktober 2005 goedgekeurd.

Het AGB Wetteren heeft rechtspersoonlijkheid met ingang van 23 juni 2005, doch werd pas operationeel op 1 januari 2006. Het KBO nummer van het autonoom gemeentebedrijf Wetteren is 0877.447.350. Dit nummer werd geactiveerd als btw-nummer.

Ondertussen werden de statuten reeds verschillende malen aangepast, dit om enkele optimalisaties door te voeren op basis van de praktijkervaring en door de inwerkingtreding van diverse bepalingen van het gemeentedecreet.

De laatste statutenwijziging (aanpassing nr. 9) werd door de raad van bestuur op 28 februari 2019 goedgekeurd en daarna in de gemeenteraadszitting van 23 april 2019 goedgekeurd.

2.2 Opdrachtverklaring

De exploitatieopdracht heeft betrekking op alle aspecten waaronder

- plaatsen en onderhoud van de infrastructuur,
- vaststelling van de gebruiksvergoedingen en de gebruikscategorieën (na goedkeuring door de gemeenteraad en advies van de betrokken adviesorganen) en
- inning van de ontvangsten van alle activiteiten die het AGB uitvoert.

Het gaat specifiek om

- sportinfrastructuur: sport- en recreatiecentrum De Warande, domein Dasseveld, domein Kapellekouter
- culturele infrastructuur: theaterzaal Nova, De Poort, gemeentelijke feestzaal, buurthuizen ten Ede en Westrem, repetitieruimte Massemen

Om de uitvoering van deze taken te realiseren, werd een beheersovereenkomst met de gemeente Wetteren afgesloten.

De eerste beheersovereenkomst werd goedgekeurd door de gemeenteraad in zitting van 15 december 2019.

Deze overeenkomst legt de wederzijdse rechten en plichten vast van de gemeente Wetteren en het AGB Wetteren, bij alle activiteiten die het AGB uitvoert ter realisatie van haar opdracht van gemeentelijk belang.

In de bestaande prijssubsidie wordt nog gesproken van een werkings- en investeringssubsidie, maar deze zijn opgeheven vanaf het boekjaar 2016 om te voldoen aan de opmerkingen van de fiscus en de administratieve richtlijn van de BTW administratie, opgenomen in aanschrijving ET 129.288 dd. 19 januari 2016.

2.3 Organisatie

a. Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur bestaat uit de leden van de gemeenteraad (cfr .artikel 11 van de statuten, aanpassing nr. 9). De Raad van Bestuur heeft volheid van bevoegdheid om alle nuttige en noodzakelijke handelingen te verrichten om de doelstellingen van het AGB te verwezenlijken. De Raad van Bestuur oefent controle uit op het directiecomité.

b. Het Directiecomité

De dagelijkse werking van het Autonoom Gemeentebedrijf is in handen van het Directiecomité. Het bestaat volgens de statuten uit 7 leden ,maar slechts 5 mandaten zijn

ingevuld. Het departementshoofd (be)leven en de verantwoordelijke boekhouding zijn steeds als deskundige aanwezig op deze tweewekelijkse vergaderingen.

c. Bedrijfsrevisor

De verplichting tot het aanstellen van een revisor is niet meer opgenomen in het Decreet Lokaal Bestuur dat van toepassing is vanaf 1 januari 2019.

2.4 Infrastructuur

- sportinfrastructuur: sport- en recreatiecentrum De Warande, domein Dasseveld, domein Kapellekouter
- culturele infrastructuur: theaterzaal Nova, De Poort, gemeentelijke feestzaal, buurthuizen ten Ede en Westrem, repetitieruimte Massemen

2.5 Personeel

Het AGB Wetteren beschikt niet over eigen personeel. De beheersovereenkomst regelt deze “kosteloze ter beschikkingstelling”. Hierin verbindt de gemeente zich om diensten te verstrekken aan het AGB Wetteren bestaande uit het beheer, het onderhoud en de dagdagelijkse exploitatie van de infrastructuur.

3. Evaluatie Beheersovereenkomst

De eerste beheersovereenkomst werd goedgekeurd door de gemeenteraad in zitting van 15 december 2005. Deze beheersovereenkomst legt de wederzijdse rechten en verplichtingen vast van de gemeente Wetteren en het AGB Wetteren ter realisatie van haar opdracht van gemeentelijk belang. De overeenkomst bepaalt de bijzondere voorwaarden waaronder het AGB uitvoering geeft aan haar missie, taken en bevoegdheden.

Ingevolge artikel 234 van het decreet lokaal bestuur van 22 december 2017 dient jaarlijks een evaluatie en, bij het verstrijken van de einddatum van de overeenkomst, een eindevaluatie van deze overeenkomst te geschieden.

De nieuwe overeenkomst komt ter goedkeuring voor op de raad van bestuur van 11 december 2019 en de gemeenteraad van 17 december 2019.

3.1 Uitvoering taken en realisatie doelstellingen

De taakstelling van het Autonoom Gemeentebedrijf Wetteren werd omschreven in de statuten en de beheersovereenkomst (zie 2.2). Om deze taken te realiseren werden voor de beheersperiode enkele doelstellingen geformuleerd.

De belangrijkste doelstellingen voor deze periode zijn de verdere uitbouw van het AGB Wetteren met de implementatie van een bedrijfsboekhouding en bijhorende processen. Het koppelen van deze bedrijfsboekhouding aan de BBC-reglementering en uiteraard het verder beheren en exploiteren van de infrastructuur.

In de eerste jaren van de werking van het AGB Wetteren lag de nadruk op de opstart van het bedrijf. Hiervoor werd een nieuwe boekhouding geïmplementeerd en werden de processen op maat van het Autonoom Gemeentebedrijf aangepast. Na één jaar stond alles op punt en in 2013 werd de instap in de (verplichte) beleids- en beheers cyclus (BBC) voorbereid. De praktijk leert dat de koppeling van een bedrijfsboekhouding, wortelend in de vennootschapswetgeving, aan de beleids- en beheers cyclus, gecreëerd op maat van lokale besturen, niet altijd vanzelfsprekend is en de nodige bijzondere aandacht verdient.

Het dient wel onder de aandacht te worden gebracht dat het Autonoom Gemeentebedrijf in 2017 een akkoord sloot met de btw-administratie. De BTW- administratie was van oordeel dat het Autonoom Gemeentebedrijf Wetteren geen economische activiteit in de zin van artikel 4 van het Wetboek van de btw ontplooidde. Vermits de externe opbrengsten niet van aard waren om de kosten van de uitbating te dekken, kon er volgens de btw- administratie niet van uitgegaan worden dat een duurzame opbrengst werd nagestreefd.

Na bespreking met de BTW – administratie en het Autonoom Gemeentebedrijf Wetteren en een verdere analyse van het fiscaal dossier, is enerzijds gebleken dat in casu gebruik werd gemaakt van werkingstoelagen om het de burgers toe te laten gebruik te maken van infrastructuur inzake sport en cultuur van het AGB Wetteren aan sterk gereduceerde prijzen. Anderzijds is gebleken dat de toekenning van het menselijk kapitaal aan het AGB Wetteren niet in rekening werd gebracht. Ten eerste resulteert dit erin dat de administratie, overeenkomstig artikel 1, 510 WBTW, een deel van de werkingstoelagen toegekend aan het AGB Wetteren her kwalificeerde als prijssubsidie, die deel uitmaken van de maatstaf van heffing. Ten tweede zal een herberekening ertoe leiden dat de prijssubsidie de kosten van het menselijk kapitaal omvatten. Uiteindelijk komen beide instanties tot een akkoord en keurt de raad van bestuur deze goed op 28 maart 2017. Het Autonoom Gemeentebedrijf Wetteren stort een bedrag van 404.438,87 euro aan de btw-administratie.

Ondertussen heeft de BTW- administratie met ET. 129.288 van 19 januari 2016 een nieuwe financieringswijze voor alle Autonome Gemeentebedrijven opgelegd.

De beslissing van de BTW- administratie nr. ET.129.288 van 19 januari 2016 heeft een impact op de werking en financiering van het AGB. Een AGB moet voortaan een effectief winstoogmerk kunnen aantonen. Dat heeft twee grote gevolgen. Enerzijds moeten de tarieven die het AGB aanreket aan de gebruikers van het sport- en cultuurinfrastructuur voldoende hoog zijn om de reële exploitatiekosten te kunnen dekken. In de realiteit is dit niet mogelijk omdat we dan niet meer concurrentieel zijn. De nieuwe btw-richtlijn staat echter wel toe dat door de gemeente aan het autonoom gemeentebedrijf toegekende subsidies die rechtstreeks verband houden met de prijs, de zogenaamde prijssubsidies, wel in aanmerking komen om het winstoogmerk van het autonoom gemeentebedrijf vast te stellen.

De raad van bestuur van 14 april 2016 en de gemeenteraad in zitting van 21 april 2016 besliste de prijssubsidie door middel van een prijsfactor toe te passen op alle inkomsten van de sportactiviteiten. De toepassing in de praktijk leerde echter dat het transparanter en efficiënter is om de prijsfactor toe te passen op één bepaalde sportactiviteit. De raad van bestuur van 15 november 2016 en de gemeenteraad van 17 november 2016 beslist om de prijsfactor toe te passen op de terbeschikkingstelling van de zalen in de sporthal. De reden

hiervoor is dat men sinds 2016 gebruik maken van een reservatiepakket waardoor men de jaarlijkse kost kan ramen aan de hand van de effectieve reservaties en dus ook de prijsfactor beter kan bepalen. De realiteit toont evenwel aan dat de opbrengst van ons openlucht zwembad een weerslag heeft op de totale ontvangst van het AGB. De BTW- administratie laat evenwel jaarlijks één herziening van de prijsfactor toe. Deze werd tot nu toe dan ook jaarlijks herzien.

Het AGB investeerde eveneens in infrastructuur. Zo werd het Masterplan de Warande gerealiseerd met voornamelijk de bouw van een extra sporthal. Het buurthuis Ten Ede werd aangepast aan de moderne noden van zaalverhuur. Het MDK-stadion werd aangekocht. Verder zijn vele instandhoudingswerken uitgevoerd.

3.2 Personeel, middelen en financiën

Om de taken en doelstellingen van het Autonoom Gemeentebedrijf Wetteren uit te voeren kan het bedrijf beroep doen op personeel en middelen van de gemeente. Deze diensten worden ter beschikking gesteld van het Autonoom Gemeentebedrijf. Bij de opstart van het AGB werden de taken verdeelt tussen de 2 directeurs. Zo werd er jaarlijks gewisseld tussen beiden om de taak van secretaris op zich te nemen. De praktijk wees echter uit dat dit geen gunstige situatie was. Ondertussen worden de secretariaatstaken uitgevoerd door de dienst secretariaat, dit komt de deskundigheid zeker ten goede.

Gezien het boekhoudkundig aspect van het Autonoom Gemeentebedrijf een zeer omvangrijke taak vormde werd sinds de opstart gekozen voor iemand van de financiële dienst. Temeer dat deze persoon eveneens ervaring heeft met het voeren van de gemeenteboekhouding wat de verbondenheid met de gemeente verhoogd. Sinds 1 januari 2019 is er geen revisorale controle meer (geen verplichting meer in het DLB), de firma Q&A controleert en adviseert en biedt indien nodig ondersteuning.

Deze manier van werken wordt positief geëvalueerd.

Het Autonoom Gemeentebedrijf haalt zijn middelen uit de exploitatie van de infrastructuur (gebruiksvergoedingen en toegangsgelden, concessies, etc.). Tot 2015 werd een werkingstoelage en investeringssubsidie onderhandeld met de gemeente om in alle opgelegde taken te kunnen voorzien.

De werkingstoelage werd in 2016 vervangen door prijssubsidies die wel onderworpen zijn aan de BTW en verbonden aan de omzet: gezien prijssubsidies onderworpen zijn aan hetzelfde tarief als de basisprestatie ontstaat er een meerkost voor de gemeente (6%) ten opzichte van de financiering via algemene werkingssubsidies. .

De investeringstoelage van de gemeente ter financiering van de investeringsuitgaven van het Autonoom Gemeentebedrijf werden vervangen door renteloze leningen van de gemeente aan het AGB; door afstemming van de afschrijvingstermijn op de aflossingstermijn worden het economisch resultaat afgestemd op het kasresultaat.

Bij de opmaak in 2013 van het meerjarenplan 2014-2019 van het Autonoom Gemeentebedrijf werd een kritische oefening met beide directeurs van onze sport- en culturele infrastructuur gemaakt om de kosten te drukken en de inkomsten uit te breiden. De meerjarenplanning is een dynamisch document en werd 6 maal herzien.

Hiermee blijft het Autonoom Gemeentebedrijf voldoen aan de normen die zijn opgelegd in het BBC-besluit en wordt tevens de continuïteit van het bedrijf gegarandeerd.

3.3 Samenwerking met gemeente en derden

De samenwerking tussen de gemeente en het autonoom gemeentebedrijf in het kader van de beleidsvoering en –uitvoering wordt indien nodig gecorrigeerd en bijgestuurd. Deze samenwerking kan positief geëvalueerd worden. Ook de samenwerking met derden verloopt goed.

4. Slotevaluatie van de verzelfstandiging

Uit deze evaluatie besluit de raad van bestuur dat de verzelfstandiging onder de vorm van een autonoom gemeentebedrijf best wordt verdergezet in de legislatuur 2020-2025.